

METODECENTRET

Virkningsfulde løsninger på socialområdet

29. januar 2024

Kort fortalt

U-start

En tværprofessionel taskforce mod skolefravær

Hvidovre Kommunes tværprofessionelle team U-start lykkes med at mindske fraværet for tre ud af fire elever. Samtidig falder det gennemsnitlige fravær fra 56 % til 22 %. Således går eleverne gennemsnitligt fra at være fraværende i over halvdelen af tiden ved opstart til lidt over en femtedel af skoletiden ved afslutning. Der er tale om en markant reduktion af det gennemsnitlige skolefravær.

Udarbejdet af:

Sofie Ilsvard, Marie Høstrup, Signe G. Krogh & Karoline H. Vinther

Kontakt:

Seniorkonsulent Sofie Ilsvard

T: 40 42 92 02

M: sofie@metodecentret.dk

1. Hovedkonklusioner

- U-start mindsker skolefraværet for tre ud af fire elever
- Fraværet falder gennemsnitligt fra 56 procent til 22 procent hos de elever, som deltog i U-start
- U-start virker på tværs af forskellige grupper af elever, men virkningen er størst for den gruppe af elever, der har mest fravær ved opstart
- Forældrene oplever, at U-start bidrager med nye indsigter og løsninger, som de kan trække på, når U-start afsluttes
- Lærerne oplever, at U-start bidrager med et helikopterperspektiv, og har en koordinerende rolle, som kommer både lærere og forældre til gavn
- Et U-start-forløb koster gennemsnitligt 83.000 kr.

2. Kort om U-start

U-start er en tværprofessionel taskforce, som arbejder med skolefraværssager på Hvidovre Kommunes ni folkeskoler. Taskforcen består af PPR-psykologer, en myndighedsrådgiver, en socialpædagog, en folkeskolelærer og psykologer fra Hvidovre Kommunes familiecenter. Taskforcen arbejder med alle typer fraværssager, fra sager med begyndende skolefravær til sager, hvor børnene har udviklet decideret skolevægring. U-start tager afsæt i AMBIT-modellen¹, som Hvidovre Kommune har oversat og udviklet til skolefraværsområdet. Gennem nye organiseringsformer og arbejdspraksisser arbejder teamet med skræddersyede løsninger til barnet, forældrene og skolen og andre samarbejdspartnere. U-start begyndte som et projekt i 2018 og overgik til drift i 2021.

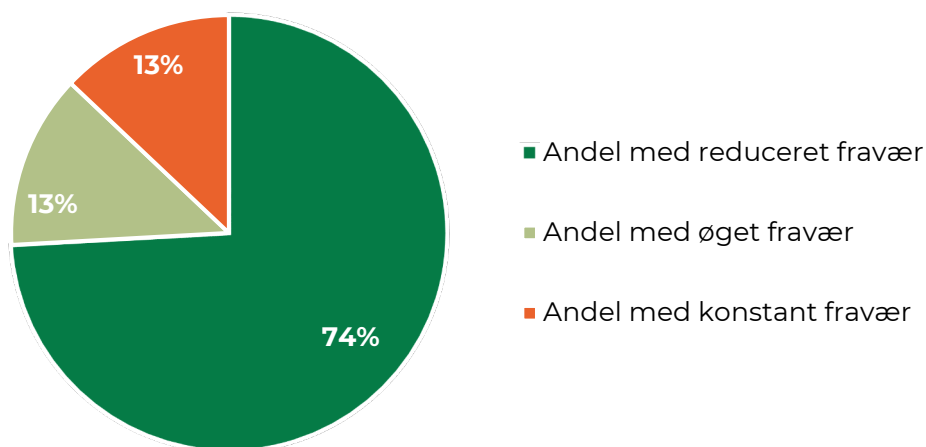
3. Uddybning af hovedkonklusioner

Metodecentrets evaluering af U-start viser, at indsatsen reducerer skolefravær markant. Tre ud af fire elever får mindre skolefravær gennem. Samtidig falder elevernes gennemsnitlige fravær fra 56 procent til 22 procent.

Eleverne går altså fra at være fraværende i over halvdelen af skoletiden til at være fraværende i ca. en femtedel af skoletiden gennem U-start-forløbet.

¹ Læs mere om AMBIT her: [What is AMBIT? | Anna Freud](#)

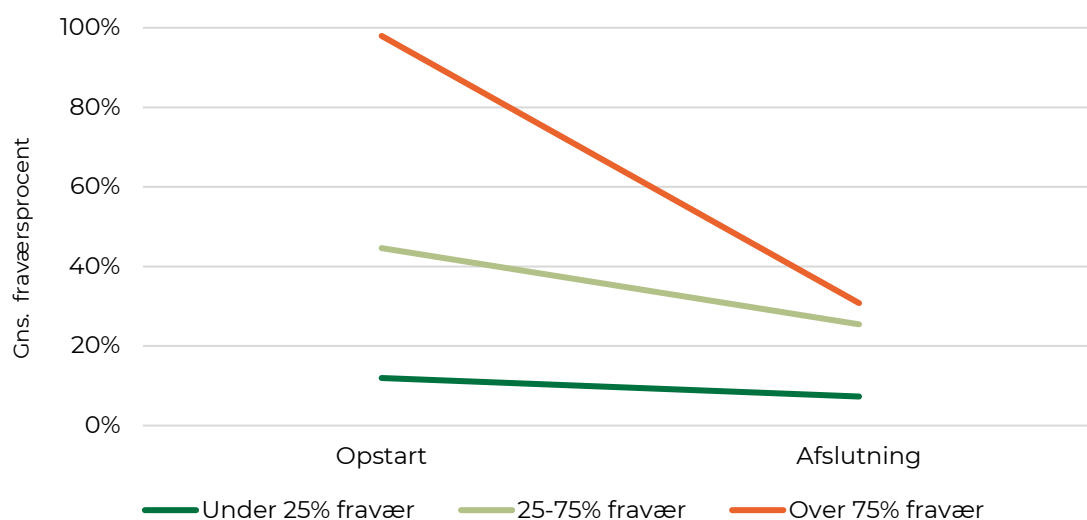
Figur 1. Udvikling i elevernes fravær under U-start

U-start virker på tværs af forskellige grupper af elever. Virkningen er dog størst for den gruppe af elever, der har mest fravær ved opstart

Virkningen af U-start ses uafhængigt af elevernes køn, klassetrin og fraværets omfang ved opstart. Med andre ord: U-start virker for alle de grupper elever, vi har undersøgt. Analysen viser dog, at U-start virker særligt godt for de elever, som har mest fravær ved opstart. Fraværets omfang ved opstart har derfor betydning for virkningen af U-start.

Figur 2. Udviklingen i fravær for forskellige fraværsniveauer ved opstart

Enige forældre: U-start virker

Syv ud af otte forældre fortæller, at deres børn har fået mindre fravær fra skolen med U-start. Evalueringen viser, at forældrene har ret enslydende forklaringer på, hvad de oplever som virksomt ved U-start. Forældrene peger på at, det virker godt at:

1. U-start-teamet påtager sig ansvaret for den samlede skolefraværsproblematik, dels ved at støtte og aflaste forældrene, dels ved at tage ansvar for samarbejdet med skolen.
2. En forstående og professionel tilgang er befordrende for samarbejdsrelationen mellem forældre, lærere og U-start-teamet og styrker tilliden til, at U-start kan bidrage med at løse barnets problemer med skolefravær.
3. U-start er en helhedsorienteret indsats, der iværksætter individuelt tilpassede indsatser for forældre, skolen og lærerne og i nogle tilfælde også det enkelte barn.
4. U-start giver alle de involverede parter bedre forståelse for sig selv og hinanden og redskaber til at håndtere det, der er svært

U-start er mere end en skolefraværsindsats

Langt de fleste af forældrene vurderer, at havde det ikke været for U-start, ville barnet og familien have stået et dårligere sted i dag. Forældrene understreger, at indsatsen ikke alene er virksom til at reducere fravær, men i høj grad også ruste forældre, lærere og i nogle tilfælde barnet med nye indsigter og løsninger, som de kan trække på, når forløbet i U-start er slut. Forældrene argumenterer derfor for et mere nuanceret blik på, hvad der tælles med i indsatsens virkninger, fordi det ifølge dem rækker ud over niveauet af skolefravær.

Enige lærere: U-start er en tiltrængt hjælpende hånd

Lærerne udtrykker, at de finder stor værdi i at koble U-start til et fraværsforløb, fordi U-start kan bidrage med at se fraværsforløbet i et helikopterperspektiv og har en koordinerende rolle, som kommer både lærere og forældre til gavn. Lærerne trækker desuden på de samme centrale forklaringer, når de beskriver, hvad de oplever som virksomt ved indsatsen. Lærerne peger enstemmigt på, at:

1. U-start bidrager med et nyt og nysgerrigt udefrakommende perspektiv, fordi U-start-teamet er fagligt kompetent til at arbejde med skolefraværsproblemer.
2. U-start-teamet har adgang til barnets hjem, hvilket giver skolerne en større og mere nuanceret forståelse for det enkelte barns samlede situation og problemer.
3. U-start-teamet påtager sig det overordnede ansvar i et forløb for at løse et barns fraværsproblem. Det aflaster og giver lærerne en grundlæggende tryghed, at U-start-teamet har ansvaret i fraværsagerne og tager hånd om, hvad der skal ske.

4. De ansatte i U-start har en stærk faglighed og ordentlighed i tilgangen til samarbejdet og samarbejdspartnerne.
5. De ansatte i U-start er nemt tilgængelige og kan bidrage med kvalificeret sparring ift. store og små problemer i en fraværssag.
6. U-starts fokus på fremgang er relevant og nødvendigt, men der skal være balance imellem barnets udgangspunkt og slutmålet om skolegang.

U-starts mentaliserende tilgang og organisering er en nøgle til succes

Evalueringen viser en stor (og nærmest en-til-en) overensstemmelse mellem de centrale indsatslementer i U-start og det, forældre og lærere betoner som virksomme elementer.

Samtidig peger forældre og lærere på en række virkninger af U-start, som de oplever på samme måde, selvom de ser barnets skolefravær fra hvert deres perspektiv.

Nemlig, at U-start reducerer skolefravær, fordi indsatsen bidrager med forståelse og nuancerede perspektiver. Det betyder, at alle de involverede får bedre indsigt i hinandens oplevelser og perspektiver på barnets, familiens problemer og skolens problemer med skolefraværet – og ikke mindst, at de alle er en del af løsningen. Med evalueringen er det derfor sandsynliggjort, at det reducerede skolefravær kan tilskrives U-start-forløbet. Og vi kan også konkludere, at det er U-start-teamets mentaliserende tilgang og organisering af arbejdet er en nøgle til succes.

Gennemsnitsomkostningen for et forløb i U-start er knap 83.000 kr.

Det er fortsat et empirisk spørgsmål, om U-start-indsatsen står mål med dens udgifter.

I den forbindelse er det dog værd at bemærke, at forældrene fortæller, at U-start bidrager med langt mere end 'blot' reduktion i deres barns skolefravær.

Forældrene oplever, at de står tilbage som mere handlekraftige og med en større tro på, at de kan håndtere eventuelle tilbagefald. Dette er med til at sandsynliggøre længerevarende virkninger af indsatsen. Desuden er to forældre (som er med i interviewundersøgelsen) gået fra at være på tabt arbejdsfortjeneste til at være tilbage i ordinært arbejde. Denne forandring tilskrives de indsatsen i U-start. Disse nuancer bør tages med i betragtning, når man skal vurdere, om U-starts omkostninger står mål med indsatsens virkninger.

7. Metode

Evalueringen er designet som et mixed methods studie, og baserer sig på data fra Hvidovre Kommune om omkring de 100 indskrevne elever i skoleårene 2018/2019 til 2022/2023, og interview med otte forældre til børn, som har afsluttet et forløb i U-start samt deres lærere (i alt 17 interviews). Der er også foretaget en omkostningsvurdering af indsatsen, på baggrund af oplysninger fra Hvidovre Kommune.

8. Slutnoter

Læs mere om U-start og find evalueringsrapporten her: <https://metodecentret.dk/u-start-en-tvaerprofessionel-taskforce-mod-skolefravaer/>

Stokholm, M., Andersen, M.J., Berthelsen, L., & Sørensen, S. (2019). U-start: Udviklingsstart til børn og unge med skolevægring i Hvidovre Kommune. I: Skolens fraværende børn - årsager og indsatser. Frederikshavn: Dafolo

Printz, C., Egsgaard, G. S., Andersen, M. J. & Stokholm, M. (2021). Med familien i den ene hånd, netværket i den anden og teamet i ryggen. Introduktion til AMBIT-arbejde med udsatte børn, unge og deres familier. Upubliceret praksispapir, udleveret til temadag september 2021